

Ainevaldkond Tehnoloogia

Tööõpetuse ainekava

I kooliaste

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Tööõpetusega taotletakse, et õpilane:

1. tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemisest;
2. õpib vaatlama, tundma ja hindama esemelist keskkonda;
3. tunneb ning kasutab mitmesuguseid materjale ja töövahendeid ning lihtsamaid töötlemisviise;
4. mõtleb loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada;
5. töötab ohutult üksi ja koos teistega;
6. hoiab puhtust kodus ja koolis ning täidab isikliku hügieeni nõudeid;
7. teab tervisliku toitumise vajalikkust;
8. hoolib oma kodukoha ja Eesti kultuuritraditsioonidest.

I kooliaste

Õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

3. klassi õpilane:

- 1) töötab õpetaja juhendamisel, kasutades sobivaid materjale ja lihtsamaid töötlemisviise;
- 2) hoiab korda ja puhtust ning järgib esmaseid ohutusnõudeid;
- 3) oskab kasutada tööjuhendit ning tegutseda selle järgi üksi või koos teistega;
- 4) leiab töö tegemiseks loovaid lahendusi;
- 5) hindab ja tunnustab enda ja teiste tööd ning tunneb rõõmu oma tööst.

I klass

Õppesisu

Kavandamine

Ümbritsevate esemete vaatlemine, nende disain minevikus ja tänapäeval.

Ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine. Ideede visandamine paberil. Idee

esitlemine. Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine.

Materjalid

Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, vahtmaterjal, puit, traat, plekk jne). Materjalide saamislugu, omadused, otstarve ja kasutamine.

Ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine. Ideede visandamine paberil. Idee esitlemine. Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine.

Töötamine

Töötamine suulise juhendamise järgi.

Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.

Tööviisid

Materjalide lihtsamad töötlemise viisid (märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, detailide ühendamine, liimimine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine).

Sagedasemad töövahendid (käärid, pintsel pabernuga, naaskel, jne), nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine.

Jõukohaste esemete valmistamine.

Kodundus

Arutelu hubase kodu kui perele olulise väärtuse üle. Ruumide korrastamine ja kaunistamine.

Rõivaste ning jalatsite korrashoid. Isiklik hügieen.

Õpitulemused

Kavandamine

Kirjeldab, esitleb ning hindab oma ideid.

Kavandab lihtsamaid esemeid/tooteid.

Materjalid

Eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, plast, vahtplast, puit, traat, plekk jne);

Võrdleb materjalide üldisi omadusi;

Töötamine

Töötab õpetaja suulise juhendamise järgi;

Julgeb oma idee teostamiseks ise võimalusi valida ja mõelda;

Toob näiteid õpetusega seotud igapäevaelust;

Arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle;

Tutvustab ja hindab oma tööd.

Tööviisid

Kasutab materjale säästlikult;

Valib erinevaid töötlemisviise ja -vahendeid;

Käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult;

Kasutab paberit ning kartongi tasapinnalisi ja ruumilisi esemeid valmistades;

Modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid;

Kodundus

Hoiab korda oma tegevustes ja ümbruses ning peab vajalikuks sortida jäätmeid.

Selgitab isikliku hügieeni vajalikkust ning hoolitseb oma välimuse ja rõivaste eest.

II klass

Õppesisu

Kavandamine

Ümbritsevate esemete vaatlemine ja kirjeldamine.

Oma eseme disainimine.

Rahvuslikud mustrid ja motiivid.

Ideede otsimine ja valimine abimaterjali abil.

Ideede visandamine paberil.

Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine.

Materjalid

Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, vahtmaterjal, puit, traat jne).

Materjalide saamislugu, omadused, otstarve ja kasutamine.

Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine.

Ideede leidmine materjalide korduskasutuseks

Töötamine

Töötamine suulise juhendamise järgi.

Tutvumine kirjaliku tööjuhendiga.

Oma idee teostamine, toetudes õpitud oskustele.

Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.

Rühmatöös ülesannete täitmine, ühiselt ideede genereerimine

üksteise arvamuste arvestamine ja kaaslaste abistamine.

Töö tulemuse uudsuse, kasutamise ja esteetilisuse hindamine

Tööviisid

Materjalide lihtsamad töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, heegeldamine, detailideühendamine, õmblemine, liimimine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine).

Sagedasemad töövahendid (käärid, nuga, nõel, heegelnõel, naaskel, jne), nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine.

Töötlemisvõtte valik sõltuvalt ideest ja materjalist. Jõukohaste esemete valmistamine.

Kodundus

Arutelu hubase kodu kui perele olulise väärtuse üle. Ruumide korrashoid ja kaunistamine.

Õpitulemused

Kavandamine

Kirjeldab ning esitleb oma ideid.

Kavandab lihtsamaid esemeid/tooteid abimaterjali abil.

Märkab esemetel rahvuslikke elemente.

Materjalid

Eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, vahtmaterjal, puit, traat jne). Võrdleb materjalide üldisi omadusi.

Oskab materjale ühendada ja kasutada.

Töötamine

Töötab õpetaja suulise juhendamise järgi ning suudab abivahendina kasutada lihtsat tööjuhendit.

Julgeb oma idee teostamiseks ise võimalusi valida ja mõelda.

Toob näiteid õpetusega seotud igapäevaelust.

Arvestab ühiselt töötades kaaslasti.

Teab töökoha ohutuse vajalikkusest ja korrashoiust.

Tutvustab ja hindab oma tööd.

Tööviisid

Kasutab materjale säästlikult.

Valib erinevaid töötlemisviise ja –vahendeid-mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, heegeldamine, detailideühendamine, õmblemine, liimimine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine; käärid, nuga, nõel, heegelnõel, naaskel, jne.

Käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult.

Modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid.

Kodundus

Hoiab korda oma tegevustes ja ümbruses ning peab vajalikuks sortida jäätmeid.

Tegutseb säästliku tarbijana.

Selgitab isikliku hügieeni vajalikkust ning hoolitseb oma välimuse ja rõivaste eest.

Järgib viisakusreegleid.

Selgitab isikliku hügieeni vajalikkust ning hoolitseb oma välimuse ja rõivaste eest.

III klass

Õppesisu

Kavandamine

Ümbritsevate esemete vaatlemine, nende disain minevikus ja tänapäeval.

Rahvuslikud mustrid ja motiivid. Ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine.

Ideede visandamine paberil. Idee esitlemine. Lihtsate esemete ja keskkonna

kavandamine.

Materjalid

Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, vahtmaterjal, puit, traat, plekk jne). Materjalide saamislugu, omadused, otstarve ja kasutamine.

Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine. Ideede leidmine materjalide korduskasutuseks.

Töötamine

Töötamine suulise juhendamise järgi. Tutvumine kirjaliku tööjuhendiga, sellest arusaamine. Oma idee teostamine, toetudes õpitud oskustele ja iseseisvatele katsetustele. Töökoha korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele. Rühmatöös ülesannete täitmine, ühiselt ideede genereerimine, üksteise arvamuste arvestamine ja kaaslaste abistamine. Töö tulemuse uudsuse, kasutamise ja esteetilisuse hindamine.

Tööviisid

Materjalide lihtsamad töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, vestmine, saagimine, heegeldamine, detailide ühendamine, õmblemine, liimimine, naelutamine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine).

Sagedasemad töövahendid (käärid, nuga, nõel, heegelnõel, naaskel, vasar, saag, kruvikeeraja, lõiketangid, näpitsad jne), nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine.

Töötlemisvõtte valik sõltuvalt ideest ja materjalist. Jõukohaste esemete valmistamine.

Kodundus

Arutelu hubase kodu kui perele olulise väärtuse üle.

Ruumide korrastamine ja kaunistamine. Riiete ning jalatsite korrashoid. Isiklik hügieen.

Tervislik toiduvalik. Lihtsamate toitide valmistamine. Laua katmine, kaunistamine ja koristamine. Viisakas käitumine. Säästlik tarbimine. Jäätmete sortimine.

Õpitulemused

Kavandamine

Õpilane kirjeldab ning esitleb oma ideid.

Kavandab lihtsamaid esemeid/tooteid abimaterjali abil.

Märkab esemetel rahvuslikke elemente.

Materjalid

Eristab erinevaid looduslikke ning tehismaterjale (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast,

vahtmaterjal, puit, traat jne). Võrdleb materjalide üldisi omadusi.

Oskab materjale ühendada ja kasutada.

Võrdleb materjalide üldisi omadusi;

Töötamine

Töötab õpetaja suulise juhendamise järgi ning suudab abivahendina kasutada lihtsat tööjuhendit.

Julgeb oma idee teostamiseks ise võimalusi valida ja mõelda.

Toob näiteid õpetusega seotud igapäevaelust.

Arvestab ühiselt töötades kaaslasi.

Arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle.

Tutvustab ja hindab oma tööd.

Tööviisid

Kasutab materjale säästlikult.

Valib erinevaid töötlemisviise ja –vahendeid-mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, heegeldamine, detailideühendamine, õmblemine, liimimine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine; käärid, nuga, nõel, heegelnõel, naaskel, jne.

Käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ning ohutult.

Modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid.

Kodundus

Hoiab korda oma tegevustes ja ümbruses ning peab vajalikuks sortida jäätmeid.

Tegutseb säästliku tarbijana.

Selgitab isikliku hügieeni vajalikkust ning hoolitseb oma välimuse ja rõivaste eest.

Järgib viisakusreegleid.

Teemade lõiming ja pädevused

Kavandamine

Antud õppeteemaga kujundatakse väärtus-, sotsiaalset, enesemääratlus-, õpipädevust.

Eesti keel: väljendusoskus, kirjeldab nähtut. Märkab erinevusi ja sarnasusi.

Kunst: julgustada märkama erinevaid visuaalseid nähtusi, leidma oma viisi oma elamuste väljendamiseks kunstiõpetuse tööde kaudu.

Materjalid

Antud õppeteemaga kujundatakse väärtus-, sotsiaalsed, enesemääratlus-, õpipädevust.

Eesti keel: väljendusoskus, kirjeldab nähtut. Märkab erinevusi ja sarnasusi.

Kunst: õppida märkama erinevaid materjalide kasutamise võimalusi, leidma oma viisi oma elamuste väljendamiseks oma teostatud tööde kaudu.

Töötamine

Antud õppeteemaga kujundatakse väärtus-, sotsiaalsed, enesemääratlus-, õpi-, suhtlus- ja matemaatikapädevust.

Eesti keel: kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi, juhendite kohaselt; avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta

Matemaatika: kasutab mõõtühikuid erinevate tööde tegemisel.

Tööviisid

Antud õppeteemaga kujundatakse väärtus-, sotsiaalsed, enesemääratlus-, õpi-, suhtlus- ja matemaatikapädevust.

Matemaatika: kasutab suuruste mõõtmisel sobivaid abivahendeid ning mõõtühikuid. Kunst: tehniliste oskuste omandamine toimub loova tegevuse käigus.

Kodundus

Antud õppeteemaga kujundatakse väärtus-, sotsiaalsed, enesemääratlus-, õpi-, suhtluspädevust.

Eesti keel: kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi, juhendite kohaselt.

Matemaatika: kasutab vastavaid mõõtühikuid erinevate tööde teostamisel.

Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

1. lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
2. taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab õpilasele piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;
3. võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
4. kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
5. lõimitakse õppesse võimaluse korral teisi õppeaineid, kohaldades üldõpetuse põhimõtteid;
6. arvestab õpetaja tööplaani koostades ka teistes ainetes õpitavat;
7. arvestatakse, et õppetegevus on rakendusliku suunitlusega; teooria osa ei ületa 1/3 õppetunni mahust;
8. peetakse silmas, et teoreetiline ja praktiline osa vahelduvad sujuvalt vastavalt õpilaste

- suutlikkusele ning edasijõudmisele;
9. innustatakse õpilasi oma arvamust avaldama; ühiselt arutletakse õpetusega seotud teemadel ning pööratakse tähelepanu väärtuskasvatusele;
 10. jälgitakse, et õppimine on vaheldusrikas, et võimaldada läbida erinevaid tööliike ja teemasid, katsetada mitmesuguste materjalide töötlemist ning tutvuda nende omadustega;
 11. on rõhk käelisel tegevusel (õpitakse kasutama mitmesuguseid lihtsamaid tööriistu ja -vahendeid, töödeldakse materjale) ning loovusel (kavandamine, toote/töoeseme täiendamine või kaunistamine, viimistlemine);
 12. tagatakse, et klassis luuakse asjalik ja meeldiv teine õhkkond ning toetatakse õpilase loovust ja omaalgatust.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.

1. klassis ei hinnata numbriliselt, õpilased saavad , mis sisaldab sõnalise hinnangu nii tunnitöö kui veerandijooksul tehtu eest.

1. Tööõpetuses on oluline õpetaja hinnang tehtud tööle.

2. Õpetajapoolne suunamine aitab õpilast ise oma tegevusele ning töö tulemusele hinnangut anda.

3. Hinnates arvestatakse õpilase loovust ülesannet lahendades, töö kulgu ja saavutatud õpitulemusi.

Hinnata saab kavandamist ja planeerimist (originaalsus, iseseisvus, kavandatu rakendamise võimalikkus, materjalide ja töövahendite valiku otstarbekus, oskus põhjendada oma valikuid), tööprotsessi ehk praktilise töö käiku (iseseisvus töös, koostööoskus, materjalide ja vahendite kasutamise oskus, tööohutusnõuete täitmine),

töö tulemust (kavandatu õnnestumist, eseme kasutuskõlblikkust, esteetilisust jne) ja töö esitlemise oskust.

4. Lisaks võetakse hindamisel arvesse õpilase arengut, püüdlikkust, töökultuuri ja abivalmidust teiste õpilaste vastu.

Ainevaldkond „Tehnoloogia“

Tehnoloogiaõpetus 2. ja 3. kooliastmes

Põhikooli lõpuks õpilane:

- tuleb toime tehnoloogilises maailmas ning kasutab tehnoloogiavõimalusi arukalt ja loovalt;
- näeb teadussaavutuste ja tehnoloogia arengu seoseid ning arutleb töö muutumise üle ajaloos;
- näeb käelises tegevuses ja mõttetöös võimalust igapäevaelu mitmekesistada ning praktilisi
- probleeme lahendada;
- analüüsib ja valib tehnilisi lahendusi ning on suuteline oma arvamust esitlema ja
- põhjendada;
- märkab ning arvestab toodete disaini seost funktsionaalsuse, esteetilisuse ja kultuuritraditsioonidega;
- valib oma ideede teostamiseks sobivaid materjale ja töövahendeid ning tähtsustab
- materjalide ja töövahendite ohutut kasutust;
- oskab lugeda tööjoonist ja -juhendit;
- rakendab tervisliku toitumise põhitõdesid menüüd kavandades ja analüüsides;
- oskab valmistada mitmekesiseid ja tervislikke toite;
- tuleb toime koduse majapidamisega.

Ainevaldkonna õppeained

Tehnoloogia valdkonna õppeained 2. ja 3. kooliastmes on tehnoloogiaõpetus ning käsitöö ja kodundus.

Üldpädevus

Tehnoloogia õppeained toovad üldpädevuste kujundamise ühiste arutelude ja teoreetiliste teadmiste omandamise kõrval igapäevaeluga sarnanevaid olukordi, ühistööd ning erinevaid projekte.

Väärtuspädevus.

Loovust arendavad tegevused ja projektid õpetavad arvestama arvamuste ja ideede paljust. Ühised arutelud ning töö ja selle tulemuse analüüsimine aitavad õpilasel kujundada ja põhjendada oma arvamusi, tunda töördõmu ning vastutust alustatu lõpule viia.

Õpipädevus.

Õpitakse nägema ja analüüsima tehnoloogia seost erinevate teadmistega ning kogetakse teisteski õppeainetes õpitu vajalikkust praktikas. Töö iseseisev korraldamine alates teabe kogumisest, materjalide ja töötlemisviisi valikust ning lõpetades töö tegemise ja tulemuse analüüsiga arendab suutlikkust probleeme märgata ning lahendada, võimeid hinnata ja arendada ning oma õppimist juhtida.

Suhtlemispädevus.

Ühised ülesanded ja projektid võimaldavad õppida teisi arvestama, vajaduse korral teisi aidata ning kogeda koos töötamise eeliseid. Õpilasi suunatakse analüüsima oma käitumist ning selle mõju kaaslastele ja tööle.

Ettevõtlikkuspädevus.

Tehnoloogia valdkonna ainetes on olulisel kohal avatus loomingulistele ideedele ja originaalsetele vaatenurkadele. Esemeid valmistades läbitakse toote arendamise tsükkel idee leidmisest kuni valmis esemeni. Aineprojektid võimaldavad õpilastel katsetada oma ideede elluviimist mitmesuguste ettevõtlusmodelite kaudu. Mudelitena võib mõista üksikisiku (õpilase) toodete disaini, valmistamist ja müüki (paralleel FIEga), meeskonnatööna näiteks ajutise kohviku rajamist koolis, mingi toote kavandamist ning selle valmistamise organiseerimist klassis.

Üldeesmärgid

Tööõpetusega taotletakse, et õpilane:

tunneb rõõmu ja rahuldust töö tegemisest;

õpib vaatlema, tundma ja hindama esemelist keskkonda;

tunneb ning kasutab mitmesuguseid materjale ja töövahendeid ning lihtsamaid töötlemisviise;

mõtleb välja loovaid lahendusi ja oskab neid lihtsalt teostada;

töötab ohutult üksi ja koos teistega;

hoiab puhtust kodus ja koolis ning täidab isikliku hügieeni nõudeid;

teab tervisliku toitumise vajalikkust;

hoolib oma kodukoha ja Eesti kultuuritraditsioonidest.

Käsitöö ja kodunduse õppeainega taotletakse, et õpilane:

tunneb rahulolu praktilisest eneseteostusest, hindab tööd ja töö tegijat;

mõistab tehnoloogia arengut, näeb sellest tulenevaid muutusi töös ning nende mõju keskkonnale;

kavandab ja teostab oma ideid ning lahendab loovalt endale võetud ülesandeid;

võrdleb ja kasutab erinevaid materjale;

teab ohutu töötamise põhimõtteid ning järgib neid;

töötab meeskonnas ja tajub oma võimeid ühistöös;

lähtub toitu valides ja valmistades tervisliku toitumise põhimõtetest;

tuleb toime koduse majapidamise ja pere eelarvega ning käitub teadliku tarbijana;

väärtustab ja hoiab rahvuskultuuri ning teadvustab oma kohta mitmekultuurilises maailmas.

Tehnoloogiaõpetusega taotletakse, et õpilane:

väärtustab kultuuripärimust ja toimetulekut mitmekultuurilises maailmas;

omandab globaalse vaate, analüüsimis- ja sünteesioskuse ning tervikliku maailmapildi;

omandab tehnoloogilise kirjaoskuse, sh arendab tehnoloogiaalaseid teadmisi ja oskusi ning tunneb rahulolu praktilisest eneseteostusest;

oskab seostada inimest ja teda ümbritsevat ning analüüsida tehnoloogia mõjusid keskkonnale;

lahendab loovalt ülesandeid, valdab ideede kujustamise oskust ja leidlikkust toodete loomisel;

arvestab eetilisi, esteetilisi ja jätkusuutlikke tõekspidamisi;

valdab otsingujulgust, ettevõtlikkust, sõbralikkust ja koostööoskust ning töötahet;

omandab teadmisi ja oskusi, käsitsedes erinevaid materjale, töövahendeid ja töötlemisviise;

suudab loovalt rakendada teoreetilisi teadmisi praktiliste ülesannete lahendamisel;

järgib tööprotsessis ohutuid ja ergonoomilisi töövõtteid ning kõlbelisi käitumisnorme;

lähtub toitu valides ja valmistades tervisliku toitumise põhimõtetest;

tunnetab oma võimeid ja oskab teha otsuseid edasisel kutsevalikul.

Läbivad teemad

Tehnoloogia ainevaldkond seostub kõigi läbivate teemadega.

„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“. Tutvumine tehnoloogia arengu ja inimese rolli muutumisega tööprotsessis aitab tunnetada pideva õppimise vajadust. Oma ideede rakendamiseks tehnoloogiliste võimaluste valimine, töö kavandamine ning üksi ja üheskoos töötamine aitavad arendada ning analüüsida oma töövõimeid.

„Keskkond ja jätkusuutlik areng“. Tähtis on toodet valmistades kasutada säästlikult nii looduslikke kui ka tehismaterjale. Tähelepanu pööratakse keskkonnasäästlike tarbimisharjumuste kujundamisele ja kujunemisele. Jäätmete sorteerimine ning energia ja ressursside kokkuhoid tundides aitavad kinnistada ökoloogiateadmisi.

„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“. Oma ideede realiseerimise ja töö korraldamise oskus on üks valdkonna õppeainete põhilisi eesmärke. Ettevõtlikkust toetavad oskuslikult elluviidud projektid, mis annavad õpilastele võimaluse oma võimeid proovida.

„Kultuuriline identiteet“. Tutvutakse esemelise kultuuri, kommete ja toitumistavadega. Õpitakse märkama ja kasutama rahvuslikke elemente esemete disainimisel.

„Teabekeskond“. Oma tööd kavandades ja ainealaste projektide tarvis infot kogudes õpitakse kasutama erinevaid teabekanaleid ning hindama kogutud info usaldusväärsust. Interneti kasutamine võimaldab kursis olla tehnoloogia uuendustega ning tutvuda disainerite ja käsitöötajate loominguga terves maailmas.

„Tehnoloogia ja innovatsioon“. Arutletakse arvuti kasutamise võimaluste üle oma tööde kavandamisel ja esitlemisel. Õpitakse oma tööd virtuaalkeskkonnas esitlema. Tutvutakse arvuti abil juhitavate täisautomaatsete seadmetega ning tänapäevaste tehnoloogiliste võimalustega.

„Tervis ja ohutus“. Erinevate tööliikide puhul tutvutakse tööohutusega ning arvestatakse ohutusnõudeid. Tutvumine erinevate materjalidega ning nende omadustega aitab teha õigeid valikuid. Tervisliku toitumise põhitõdede omandamine ning tervislike toitude praktiline valmistamine loovad aluse terviseteadlikule käitumisele.

„Väärtused ja kõlblus“. Tehnoloogiaainetes kujuneb väärtustav suhtumine töösse ning töö tegijasse. Rühmas töötamine annab väärtuslikke kogemusi üksteisega arvestamisel. Kodunduse etiketteemade kaudu kujundatakse praktilisi käitumisoskusi erinevates situatsioonides.

Hindamine

Käsitöö ja kodundus

Õpitulemuste omandamise hindamisel on oluline nii õpetaja sõnaline hinnang, hinne kui ka õpilase enda hinnang oma tööle.

Õppeülesande lahendamisel hinnatakse:

kavandamist ja planeerimist (originaalsust, iseseisvust, oskust põhjendada tehtud otsuseid/valikuid);

valmistamist (materjalide ja töövahendite kasutamise oskust, omandatud teadmiste rakendamist praktikas, tööohutusnõuete ja hügieenireeglite järgimist, iseseisvust, koostööoskust);

töö tulemust (kavandatu õnnestumist, viimistlust ja kvaliteeti, töö õigeaegset valmimist, esitlemise oskust);

õpilase arengut, püüdlikkust ning kodukorra täitmist.

Tehnoloogiaõpetus

Õpilast hinnates on oluline nii õpetaja sõnaline hinnang, numbriline hinne kui ka õpilase enesehinnang. Õpiülesande täitmisel hinnatakse:

planeerimist ja disaini (originaalsust, iseseisvust, idee või kavandi rakendamise võimalust, materjali ja töövahendite valiku otstarbekust, toote valmistamise viisi, tööjoonise tehnilist korrektsust jms);

valikute (idee, töötlusviisi, materjali jms) tegemise ja põhjendamise ning seoste kirjeldamise oskust;

valmistamise kulgu (koostööoskust, iseseisvust tööd tehes, materjalide ja töövahendite ning kirjalike ja infotehnoloogiliste vahendite kasutamise oskust, teoreetilisi teadmisi ja nende rakendamise oskust, tööohutuse järgimist jms);

õpilase arengut (edasipüüdlikkust, vaimset ja füüsilist arengut);

töö tulemust (idee teostust, toote viimistlust, esteetilist väärtust, töö õigeaegset valmimist, toote kvaliteeti jm), sh üksikute ülesannete sooritamist ja toote esitlemise oskust. Õpilast hinnates võetakse arvesse kultuurse käitumise reegleid ja õpilase hoiakuid (püüdlikkust, suhtumist õppetöösse, abivalmidust teiste õpilaste suhtes, õpperuumide kodukorra täitmist, töökust, järjekindlust, tähelepanelikkust jm). Õpilaste teadmisi, tehnilist nutikust ja loovust hinnatakse ka probleemülesannete, võistlusmängude, projektitööde jms põhjal.

8. ja 9. klassis võib õpilaste hindamisel lähtuda lisaks eelnimetatule järgmisest: a) teadmiste ja oskuste kokkuvõtva hindamiseks põhikooli lõpul on soovitatav õpilastel teha lõputöö;

Käsitöö ja kodundus

Käsitöös ja kodunduses:

Lõimitakse teoreetilised teadmised igapäevaelus vajalike praktiliste oskustega.

Luuakse loomingulise eneseteostuse eeldused.

Arutletakse kunsti, käsitöö ja moe seoste ning käsitöö ja kergetööstuse tähtsuse üle ajaloo ja tänapäevamaailmas.

Tutvutakse erinevate materjalide ja nende omadustega ning proovitakse nende kasutamise mitmesuguseid tehnikaid.

Õpitakse nägema ja leidma huvitavaid ning uudseid lahendusi esemete ja toodete disainimisel.

Õpitakse säilitama ja arendama rahvuslikke kultuuritraditsioone nii käsitöös kui ka kodunduses.

Õpitakse märkama erinevate maade käsitöö- ja toidutraditsioone ning nende seost ajaloo, kliima, usu ja kultuuritavadega.

Õpitakse tervisliku toitumise põhitõdesid, tasakaalustatud menüü koostamist ja toiduvalmistamist ning arendatakse majandamisoskust.

Analüüsitakse inimeste tarbijakäitumist.

Väärtustatakse keskkonnasäästlikku, oma õigusi ning kohustusi teadvat tarbijat.

Otsitakse seoseid ja vastuolusid inimeste terviseteadlikkuse ning tegeliku käitumise vahel.

4. klass

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

klassi õpilane:

kavandab ja teostab oma ideid;

võrdleb ja kasutab erinevaid materjale;

teab ohutu töötamise põhimõtteid ning järgib neid;

töötab meeskonnas;

lähtub toitu valides ja valmistades tervisliku toitumise põhimõtetest;

tuleb toime koduses majapidamises;

Õppesisu ja õpitulemused

Käsitöö

Õpitulemused

Õpilane:

kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitöoesemeid;

töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi;

järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha;

hindab oma töö korrektsust;

kirjeldab muuseumis olevaid rahvuslikke esemeid;

kirjeldab looduslike kiudainete saamist;

seostab käsitöölõnga jämedust ja eseme valmimiseks kuluvat aega;

kasutab tekstiileset kaunistades üherealisi pisteid;

traageldab ning õmbleb masinaga;

heegeldab põhisilmuseid.

Õppesisu ja -tegevused

Kavandamine. Idee ja kavandi tähtsus eset valmistades.

Töö kulg. Töötamine suulise juhendamise järgi. Tööjaotus rühmas, hooliv, arvestav ja üksteist abistav käitumine.

Materjalid. Tekstiilkiudained. Looduslikud kiud, nende saamine. Õmblusniidid, käsitööniidid ja –lõngad.

Rahvakunst. Rahvakultuur ja selle tähtsus. Muuseumite roll rahvakunsti säilitajana.

Tikkimine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Üherealised pisteid.

Õmblemine. Töövahendid ja materjalid. Õmblemine käsitsi ja õmblusmasinaga.

Heegeldamine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine. Edasi-tagasi heegeldamine.

Kodundus

Õpitulemused

teab erinevaid toiduainerühmi ning tunneb neisse kuuluvaid toiduaineid;

teab pakendiinfot;

hindab oma toitumisharjumusi;

teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötades;

koostab koos kaaslastega tööplaani, lepib kokku tööjaotuse, täidab ülesande, hindab rühma töötulemust ja igauhe rolli tulemuse saavutamisel;

suhtub kaaslastesse heatahtlikult ning arvestab teiste arvamust;

valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades;

valmistab lihtsamaid tervislikke toite, kasutades levinumaid toiduaineid ning külmtöötlemise tehnikat;

katab toidukorra järgi laua;

peab kinni üldtuntud lauakommetest ning hindab laua ja toitude kujundust;

teeb korrastustöid, kasutades sobivaid töövahendeid;

näeb kodutööde jaotamises pereliikmete heade suhete eeldust;

teab, kuidas aidata kaasa jäätmete keskkonnasäästlikule käitlemisele;

käitub keskkonnahoidliku tarbijana;

analüüsib oma taskuraha kasutamist.

Õppesisu ja -tegevused

Toit ja toitumine. Toiduained ja toitained. Tervisliku toitumise põhitõed.

Toiduainerühmade üldiseloostus: teravili ja teraviljasaadused.

Töö organiseerimine ja hügieen.

Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine käsitsi, köögi korrashoid. Tööde järjekord toitu valmistades.

Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv ja arvestav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

Toidu valmistamine.

Retsept. Töövahendid köögis. Ohutushoid.

Toiduainete eeltöötlemine, külmtöötlemine. Võileivad. Kuumtöötlemata magustoidud.

Külmad joogid

Lauakombed. Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loominguilised võimalused.

Lauapesu, -nõud ja -kaunistused. Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks.

Kodu korrashoid. Puhastus- ja korrastustööd. Kodutööde planeerimine ja jaotamine.

Töövahendid. Jalatsite hooldamine

Tarbijakasvatus. Taskuraha. Arutelu raha kasutamise ja säästmise üle. Teadlik ja säästlik tarbimine. Energia ja vee säästlik tarbimine. Jäätmete sortimine.

Projektõpe

Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel.

Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitöid võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega.

Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt temaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.

Õpilane:

teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;

osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;

leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid;

suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi;

kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;

väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu

Tehnoloogiaõpetus

Rühmade vahetusena

Õpitulemused

Õpilane:

tunneb põhilisi materjale;

valmistab lihtsa toote, kasutades selleks sobivaid töövahendeid;

teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;

väärtustab ja järgib tööprotsessis väljakujunenud käitumismaneere.

Õppesisu ja -tegevused

Tehnoloogia olemus.

Materjalide liigid (puit, metall, plastid jne) ja nende omadused.

Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ja töövahendid (tööriistad ja masinad).

Toote disainimine ja valmistamine erinevatest materjalidest.

Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemise ajal, ohutud töövõtted

5. klass

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

klassi õpilane:

tunneb rõõmu üksinda ja koos teistega töö tegemisest;

tunneb ja kasutab mitmesuguseid materjale ning töövahendeid, järgib seejuures ohutusnõudeid ja hoiab korras töökoha;

leiab ideid ning oskab neid esitleda;

saab aru tööjuhenditest ja selgitavatest joonistest;

tunneb põhilisi toiduaineid ja nende omadusi ning valmistab lihtsamaid toite;

teab tervisliku toitumise põhialuseid;

tunneb oma kodukoha ja Eesti kultuuritraditsioone.

Õppesisu ja õpitulemused

Käsitöö

Õpitulemused

Õpilane:

kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid;

leiab käsitööeseme kavandamiseks ideid eesti rahvakunstist;

leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale.

Õppesisu ja -tegevused

Kavandamine

Idee ja kavandi tähtsus eset valmistades. Kujunduse põhimõtted ja nende rakendamine.

Kavandamise graafilised võimalused. Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemeid disainides. Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks.

Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusala.

Töö kulg

Töötamine suulise juhendamise järgi. Töötamine tööjuhendi järgi. Lihtsama tööjuhendi koostamine.

Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv, arvestav ja üksteist abistav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

Rahvakunst

Märkab rahvuslikke kujunduselemente tänapäevastel esemetel. Rahvakultuur ja selle tähtsus. Esemeline rahvakunst. Tavad ja kombed. Rahvuslikud mustrid ehk kirjad ajaloolistel ja tänapäevastel esemetel. Muuseumite roll rahvakunsti säilitajana. Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.

Materjalid

Tekstiilkiudained. Looduslikud kiud, nende saamine ja omadused. Kanga kudumise põhimõte. Kanga liigid: telgedel kootud, silmuskoelised, mittekoetud kangad. Õmblusniidid, käsitööniidid ja -lõngad. Erinevatest tekstiilmaterjalidest esemete hooldamine.

Tööliigid

Tikkimine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Tarbe- ja kaunistuspistid. Üherealised ja kaherealised pistid. Töö viimistlemine.

Õmblemine. Töövahendid. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Õmblemine käsitsi ja õmblusmasinaga. Õmblusmasina niiditamine. Lihtõmblus. Äärestamine. Palistused. Õmblustöö viimistlemine.

Kudumine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste loomine. Parem- ja pahempidine silmus. Ääresilmused. Kudumi lõpetamine. Lihtsa koekirja lugemine. Kudumi viimistlemine ja hooldamine.

Heegeldamine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine. Edasi-tagasi heegeldamine. Heegelkirjade ülesmärkimise viisid. Skeemi järgi heegeldamine. Heegeldustöö viimistlemine.

Kodundus

Õpitulemused

Õpilane:

teab erinevaid toiduainerühmi ning tunneb neisse kuuluvaid toiduaineid ja nende omadusi, võrdleb pakendiinfo järgi erinevate toiduainete toiteväärtust;

teab, mis toiduained riknevad kergesti, ning säilitab toiduaineid sobival viisil;

hindab oma toitumisharjumuste vastavust toitumisõpetuse põhitõdedele ning teeb ettepanekuid tervislikumaks toiduvalikuks.

Õppesisu ja –tegevused

Toiduained ja toitained. Tervisliku toitumise põhitõed. Toidupüramiid.

Toiduainerühmade üldisloomustus: teravili ja teraviljasaadused, piim ja piimasaadused, aedvili, liha ja lihasaadused, kala ja kalasaadused, munad, toidurasvad. Toiduainete säilitamine.

Töö organiseerimine ja hügieen

Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine käsitsi ja masinaga, köögi korrashoid. Tööde järjekord toitu valmistades.

Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv ja arvestav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

Toidu valmistamine

Retsept. Mõõtühikud. Töövahendid köögis. Ohutushoid.

Toiduainete eeltöötlemine, külm- ja kuumtöötlemine. Võileivad. Kuumtöötlemata magustoidud. Külmad ja kuumad joogid. Kartulite, munade ja makaronitoodete keetmine.

Toor- ja segasalatid. Külmad kastmed. Pudrud ja teised teraviljatoidud.

Lauakombed

Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loomingulised võimalused. Lauapesu, -nõud ja -kaunistused. Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks.

Kodu korrashoid

Puhastus- ja korrastustööd. Kodutööde planeerimine ja jaotamine. Töövahendid. Rõivaste pesemine käsitsi ja masinaga. Hooldusmärgid. Triikimine. Jalatsite hooldamine.

Tarbijakasvatus

Tulud ja kulud pere eelarves, taskuraha. Arutelu raha kasutamise ja säästmise üle. Tarbijainfo (pakendiinfo). Teadlik ja säästlik tarbimine. Energia ja vee säästlik tarbimine. Jäätmete sortimine.

Projektõpe

Õpilane: teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;

osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;

leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid;

suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste töölaseid arvamusi;

kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;

väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu

Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel.

Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitöid võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt teemaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi

Tehnoloogiaõpetus

Õpitulemused

Õpilane:

mõistab tehnoloogia olemust ja väärtustab tehnoloogilise kirjaoskuse vajalikkust igapäevaelus;

tunneb põhilisi materjale, nende omadusi ning töötlemise viise;

disainib ja valmistab lihtsaid tooteid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid;

tunneb põhilisi materjale, nende omadusi ning töötlemise viise;

teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;

väärtustab ja järgib tööprotsessis väljakujunenud käitumismaneere.

Õppesisu

Tehnoloogia olemus. Tehnoloogia, indiviid ja ühiskond. Materjalide liigid (puit, metall, plastid jne) ja nende omadused. Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ja töövahendid (tööriistad ja masinad). Idee ja eskiis. Toote disainimine ja valmistamine erinevatest materjalidest. Levinumad käsi- ja elektrilisedööriistad. Materjalide ühendamine. Viimistluse valik sõltuvalt materjalist ja toote kasutuskeskkonnast. Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemise ajal, ohutud töövõtted.

6. klass

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

6.klassi õpilane:

tunneb rõõmu üksinda ja koos teistega töö tegemisest;
tunneb ja kasutab mitmesuguseid materjale ning töövahendeid, järgib seejuures ohutusnõudeid ja hoiab korras töökoha;
leiab ideid ning oskab neid esitleda;
saab aru tööjuhenditest ja selgitavatest joonistest;
tunneb põhilisi toiduaineid ja nende omadusi ning valmistab lihtsamaid toite;
teab tervisliku toitumise põhialuseid;
tunneb oma kodukoha ja Eesti kultuuritraditsioone.

Õppesisu ja õpitulemused

Käsitöö

Kavandamine

Õpitulemused

Õpilane:

kavandab omandatud töövõtete baasil jõukohaseid käsitööesemeid;
leiab käsitööeseme kavandamiseks ideid eesti rahvakunstist;
leiab võimalusi taaskasutada tekstiilmaterjale.

Õppesisu ja –tegevused

Idee ja kavandi tähtsus eset valmistades. Kujunduse põhimõtted ja nende rakendamine. Kavandamise graafilised võimalused. Värvusõpetuse põhitõdede arvestamine esemede disainides. Ideede leidmine ja edasiarendamine kavandiks. Tekstiilide ja käsitöömaterjalide valiku ning sobivuse põhimõtted lähtuvalt kasutusala.

Töö kulg

Õpitulemused

Õpilane:

töötab iseseisvalt lihtsama tööjuhendi järgi;
järgib töötades ohutusnõudeid ning hoiab korras töökoha;
hindab oma töö korrektsust ja esteetilisust.

Õppesisu ja –tegevused

Töötamine suulise juhendamise järgi. Töötamine tööjuhendi järgi. Lihtsama tööjuhendi koostamine.

Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv, arvestav ja üksteist abistav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

Rahvakunst

Õpitulemused

Õpilane: märkab rahvuslikke kujunduselemente tänapäevastel esemetel; kirjeldab muuseumis olevaid rahvuslikke esemeid.

Õppesisu ja –tegevused

Märkab rahvuslikke kujunduselemente tänapäevastel esemetel. Rahvakultuur ja selle tähtsus. Esemeline rahvakunst. Tavad ja kombad. Rahvuslikud mustrid ehk kirjad ajaloolistel ja tänapäevastel esemetel. Muuseumite roll rahvakunsti säilitajana. Rahvuslike detailide kasutamine tänapäevast tarbeeset kavandades.

Materjalid

Õpitulemused

Õpilane: kirjeldab looduslike kiudainete saamist, põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist; eristab telgedel kootud kangaid trikootaazist ning võrdleb nende omadusi.

Õppesisu ja –tegevused

Tekstiilkiudained. Looduslikud kiud, nende saamine ja omadused. Kanga kudumise põhimõte. Kanga liigid: telgedel kootud, silmuskoelised, mittekoetud kangad. Õmblusniidid, käsitööniidid ja -lõngad. Erinevatest tekstiilmaterjalidest esemete hooldamine.

Tööliigid

Õpitulemused

Õpilane: kasutab tekstiileset kaunistades ühe- ja kaherealisi pisteid;

traageldab ning õmbleb lihtõmblust;

lõikab välja ja õmbleb valmis lihtsama eseme;

mõistab täpsuse vajalikkust õmblemisel ning järgib seda oma töös;

koob põhisilmuseid ning tunneb mustrite ülesmärkimise viise ja tingmärke;

koob lihtsa skeemi järgi;

heegeldab põhisilmuseid ning tunneb mustrite ülesmärkimise viise ja tingmärke;

heegeldab lihtsa skeemi järgi.

Õppesisu ja –tegevused

Tikkimine

Töövahendid ja sobivad materjalid. Tarbe- ja kaunistuspistid. Üherealised ja kaherealised pistid. Töö viimistlemine.

Õmblemine. Töövahendid. Täpsuse vajalikkus õmblustöös. Õmblemine käsitsi ja õmblusmasinaga. Õmblusmasina niiditamine. Lihtõmblus. Äärestamine. Palistused. Õmblustöö viimistlemine.

Kudumine. Töövahendid ja sobivad materjalid. Silmuste loomine. Parem- ja pahempidine silmus. Ääresilmused. Kudumi lõpetamine. Lihtsa koekirja lugemine. Kudumi viimistlemine ja hooldamine. **Heegeldamine.** Töövahendid ja sobivad materjalid. Põhisilmuste heegeldamine. Edasi-tagasi heegeldamine. Heegelkirjade ülesmärkimise viisid. Skeemi järgi heegeldamine. Heegeldustöö viimistlemine.

Kodundus

Õpitulemused

Õpilane:

teab erinevaid toiduainerühmi ning tunneb neisse kuuluvaid toiduaineid ja nende omadusi, võrdleb pakendiinfo järgi erinevate toiduainete toiteväärtust;

teab, mis toiduained riknevad kergesti, ning säilitab toiduaineid sobival viisil;

hindab oma toitumisharjumuste vastavust toitumisõpetuse põhitõdedele ning teeb ettepanekuid tervislikumaks toiduvalikuks;

teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötamisel;

järgib töötamisel ohutusnõudeid, hoiab korras oma töökoha;

tunneb jäätmete hoolimatust käitlemisest tulenevaid ohte keskkonnale ning enda võimalusi jäätmete keskkonnasõbralikule käitlemisele kaasaaitamiseks;

koostab koos kaaslastega tööplaani, lepib kokku tööjaotuse, täidab ülesande, hindab rühma töötulemust ja igaühe rolli tulemuse saavutamisel;

suhtub kaaslastesse heatahtlikult ning arvestab teiste arvamust;

kasutab mõõtenõusid ja kaalu ning oskab teisendada mahu- ja massiühikuid;

valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades; valmistab lihtsamaid tervislikke toite, kasutades levinumaid toiduaineid ning külm- ja kuumtöötlemistehnikaid;

Katab vastavalt toidukorrale laua, valides ja paigutades sobiva lauapesu, -nõud, ja – kaunistused;

Peab kinni üldtuntud lauakommetest;

teeb korrastustöid, kasutades sobivaid töövahendeid;

planeerib rõivaste pesemist, kuivatamist ja triikimist hooldusmärkide järgi;

näeb kodutööde jaotamises pereliikmete heade suhete eeldust;

teab väljendite „kõlblik kuni...“ ja „parim enne ...“ tähendust;

käitub keskkonnahoidliku tarbijana;

oskab valida erinevaid kaupu ja oma valikut põhjendada;

analüüsib oma taskuraha kasutamist.

Õppesisu ja –tegevused

Toiduained ja toitained.

Tervisliku toitumise põhitõed. Toidupüramiid.

Toiduainerühmade üldiseloostus: teravili ja teraviljasaadused, piim ja piimasaadused, aedvili, liha ja lihasaadused, kala ja kalasaadused, munad, toidurasvad. Toiduainete säilitamine.

Töö organiseerimine ja hügieen

Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine käsitsi ja masinaga, köögi korrashoid. Tööde järjekord toitu valmistades.

Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine, hooliv ja arvestav käitumine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine.

Toidu valmistamine

Retsept. Mõõtühikud. Töövahendid köögis. Ohutushoid.

Toiduainete eeltöötlemine, külm- ja kuumtöötlemine. Võileivad. Kuumtöötlemata magustoidud. Külmad ja kuumad joogid. Kartulite, munade ja makaronitoodete keetmine.

Toor- ja segasalatid. Külmad kastmed. Pudrud ja teised teraviljatoidud.

Lauakombed

Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loominguulised võimalused. Lauapesu, -nõud ja -kaunistused. Sobivate nõude valimine toidu serveerimiseks.

Kodu korrashoid

Puhastus- ja korrastustööd. Kodutööde planeerimine ja jaotamine. Töövahendid. Rõivaste pesemine käsitsi ja masinaga. Hooldusmärgid. Triikimine. Jalatsite hooldamine.

Tarbijakasvatus

Tulud ja kulud pere eelarves, taskuraha. Arutelu raha kasutamise ja säästmise üle. Tarbijainfo (pakendiinfo). Teadlik ja säästlik tarbimine. Energia ja vee säästlik tarbimine. Jäätmete sortimine.

Projektõpe

Õpilane: teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;

osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;

leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid;

suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste töölaseid arvamusi;

kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;

väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu .

Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel. Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitööd võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt teemaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.

Tehnoloogiaõpetus

Õpitulemused

Õpilane:

mõistab tehnoloogia olemust ja väärtustab tehnoloogilise kirjaoskuse vajalikkust igapäevaelus;

tunneb põhilisi materjale, nende omadusi ning töötlemise viise;

disainib ja valmistab lihtsaid tooteid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid;

tunneb põhilisi materjale, nende omadusi ning töötlemise viise;

teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;

väärtustab ja järgib tööprotsessis väljakujunenud käitumismaneere.

Õppesisu

Tehnoloogia olemus. Tehnoloogia, indiviid ja ühiskond. Materjalide liigid (puit, metall, plastid jne) ja nende omadused. Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ja töövahendid (tööriistad ja masinad). Idee ja eskiis. Toote disainimine ja valmistamine erinevatest materjalidest. Levinumad käsi- ja elektrilisedööriistad. Materjalide ühendamine. Viimistluse valik sõltuvalt materjalist ja toote kasutuskeskkonnast. Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemise ajal, ohutud töövõtted.

7. klass

Käsitöö

Õpitulemused

Õpilane:

arutleb töö ja tehnoloogia muutumise üle ühiskonna arengus;

otsib ülesandeid täites abi nüüdisaegsest teabelevist;

esitleb või eksponeerib oma tööd;

täidab iseseisvalt ja koos teistega endale võetud ülesandeid ning planeerib tööd ajaliselt;

analüüsib enda loomingulisi ja tehnoloogiaalaseid võimeid;

kirjeldab keemiliste kiudainete põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist;

võrdleb materjalide valikul nende mõju tervisele;

kombineerib oma töös erinevaid materjale;

valib sobivaid rõivaid, lähtudes nende materjalist ja otstarbest;

arutleb moe muutumise üle;

märkab originaalseid ja leidlikke lahendusi esemete ning rõivaste disainis;

kavandab isikupäraseid esemeid;

tunneb peamisi eesti rahvuslikke käsitöötavasid;

näeb rahvaste kultuuripärandit kui väärtust;

valib tööeseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid;

võtab lõikelehelts lõikeid, valib õpetaja abiga sobiva tehnoloogia ja õmbleb endale rõivaeseme;
koob kirjalist pinda;
koob ringselt;
leiab loovaid võimalusi kasutada õpitud käsitöötehnikaid.

Õppesisu ja -tegevused

Disain ja kavandamine

Ideekavand ja selle vormistamine. Ornamentika alused. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitöoeset kavandades. Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamisviisid erinevates tekstiilitehnoloogiates

Rahvakunst

Kultuuridevahelised seosed, erinevused ja sarnasused. Mitmekultuuriline keskkond. Sümbolid ja märgid rahvakunstis.

Kudumine, heegeldamine ja tikkimine eesti rahvakunstis. Rahvarõivad. Eesti etnograafiline ornament tänapäevase rõivastuse ja esemelise keskkonna kujundamisel.

Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana

Töö organiseerimine

Käsitöötehnikate ja tekstiilitööstuse areng ning seda mõjutanud tegurid ajaloos. Nüüdisaegsed tehnoloogilised võimalused ning uued võtted rõivaste ja tarbeesemete valmistamisel.

Käsitöö väärtustamine tarbekunsti osana või isikupärase eneseväljendusena. Õmblemise ja käsitööga seotud elukutsed ning võimalused ettevõtluseks.

Töövahendite ja tehnoloogia valik sõltuvalt materjalist ja valmistatavast esemest. Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades. Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle analüüs ja kasutamine. Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi. Iseseisvalt tööjuhendi järgi töötamine. Oma töö ja selle tulemuse analüüsimine ning hindamine. Töö esitlemine ja eksponeerimine.

Materjalid

Tekstiilkiudained. Keemilised kiud. Tehiskiudude ja sünteetiliste kiudude saamine ning omadused.

Tänapäeva käsitöömaterjalid. Mitmesuguste materjalide kooskasutamise võimaluste leidmine.

Tööriigid

Tikkimine. Tutvumine erinevate tikanditega. Tikand loomingulise väljendusvahendina. Sümbolid ja märgid. Võimaluse korral tikandi kavandamine ja loomine arvutiga.

Õmblemine. Kanga kuumniiske töötlemine. Rõivaeseme õmblemine. Mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele. Valitud rõivaeseme õmblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Esemee õmblemise tehnoloogilise järjekorra määramine. Õmblustöö viimistlemine.

Kudumine. Silmuste kahandamine ja kasvatamine. Ringselt kudumine. Kirjamine. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine.

Heegeldamine. Tutvumine heegeltehnika loominguliste võimalustega.

Kodundus

Õpitulemused

Õpilane:

teab mitmekülgse toiduvaliku tähtsust oma tervisele ning põhiliste makro- ja mikrotoitainete vajalikkust ja allikaid;

analüüsib toiduainete toiteväärtust, hindab nende kvaliteeti, tunneb toidu erinevaid säilitusviise;

analüüsib menüü tervislikkust ;
teab toidu valmistamisel toimuvaid muutusi ning oskab neid teadmisi rakendada;
arvestab rühmaülesandeid täites kaasõpilaste arvamusi ja hinnanguid;
kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid; kalkuleerib toidu maksumust;
teab toiduainete kuumtöötlemise viise;
tunneb peamisi maitseaineid ja roogade maitsestamise võimalusi;
valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi;
koostab lähtuvalt ürituse sisust menüü ning kujundab ja katab laua;
rõivastub ja käitub ürituse iseloomu kohaselt;
mõistab lauakommete tähtsust meeldiva suhtluskeskkonna loomisel;
tunneb erinevaid kodumasinaid, oskab võrrelda nende erinevaid parameetreid ja käsitseda neid kasutusjuhendi järgi;
tunneb põhilisi korrastustöid ja -tehnikaid ning oskab materjali omaduste ja määrdumise järgi leida sobiva puhastusvahendi ning -viisi;
tunneb tarbija õigusi ning kohustusi;
analüüsib reklaamide mõju ostmisele.

Õppesisu ja -tegevused

Toit ja toitumine

Makro- ja mikrotoitained, nende vajalikkus ning allikad. Lisaained toiduainetes. Toiduainete toitainelise koostise hinnang. Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad.

Toitumisteave meedias –analüüs ja hinnangud.

Toiduallergia ja toidutalumatuse. Taimetoitluse ja dieetide mõju organismile. Toitumishäired. Eestlaste toit läbi aegade. Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid (asukoht, usk jm). Toiduainete muutused kuumtöötlemisel, toitainete kadu. Mikroorganismid toidus. Toiduainete riknemise põhjused. Hügieeninõuded toiduainete säilitamise korral. Toidu kaudu levivad haigused. Toiduainete säilitamine.

Töö organiseerimine

Meeskonna juhtimine. Toiduga seonduvad ametid.

Toidu valmistamine

Nüüdisaegsed köögiseadmed, nende kasutamine ja hooldus. Kuumtöötlemise viisid.

Maitseained ja roogade maitsestamine. Supid. Liha jaotustükid ja lihatoidud. Kalaroad.

Soojad kastmed. Kuumtöödeldud järelroad.

Etikett

Ideede ja võimaluste leidmine erinevate peolaudade kujundamiseks. Peolaua menüü koostamine. Rõivastus ja käitumine koduses peolauas.

Kodu korrashoid

Kodumasinad. Olmekeemia. Puhastusvahendid, nende omadused ja ohutus.

Tarbijakasvatus

Tarbija õigused ja kohustused. Märgistused toodetel. Ostuotsustuste mõjutamine, reklaami mõju. Teadlik ja säästlik majandamine.

Leibkonna eelarve, tulude ja kulude tasakaal. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs.

Kulude planeerimine erijuhtudeks (peod, tähtpäevad jm).

Projektõpe

Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel.

Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse

valdkonnast. Projektitööd võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekoolliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt teemaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.

Õpilane:

teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena; osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides; leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid; suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi; kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust; väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu.

Tehnoloogiaõpetus

Rühmade vahetusena.

Õpitulemused

Õpilane

väärtustab tehnoloogia eetilisust ning tarbib ressursse keskkonda säästvalt ja jätkusuutlikult; kasutab ülesannet lahendades ainekirjandust ja teabeallikaid; valib toote valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid ning töötlemisviise; õpib leidma tehnilise lahenduse kodustele korrastustöödel; valmistab omanäolisi tooteid, kasutades erinevaid töötlemisvõimalusi; esitleb ja analüüsib tehtud tööd; teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.

Õppesisu ja -tegevused

Tehnoloogia analüüsimine: positiivsed ja negatiivsed mõjud. Eetilised tõekspidamised tehnoloogia rakendamisel. Materjalide ja nende töötlemise teabe hankimine kirjandusest ja internetist. Leiutamine ja uuenduslikkus, probleemsete ülesannete lahendamine. Käsi- ja elektrilised tööriistad. Nüüdisaegsed võimalused materjalide töötlemisel ja detailide ühendamisel tooteks. Kodused korrastustööd. Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.

8. klass

Käsitöö

Õpitulemused

Õpilane:

tunneb rõõmu üksinda ja koos teistega töö tegemisest; arutleb töö ja tehnoloogia muutumise üle; teostab oma loominguilisi ideid, kasutades selleks sobivaid tehnikaid ja materjale; kasutab loovülesannete täitmiseks materjali kogudes nüüdisaegseid teabevahendeid ning ainekirjandust; tunneb ja väärtustab rahvaste kultuuripärandit; analüüsib enda loominguilisi ja tehnoloogiaalaseid võimeid ning teeb valikuid edasisteks õpinguteks;

valib tervislikku toitu, koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü ning valmistab erinevaid toite;

tuleb toime koduse majapidamise ja pere eelarvega ning käitub teadliku tarbijana.

Õpitulemused ja õppesisu

Disain ja kavandamine

Tekstiilid rõivastuses ja sisekujunduses. Rõivastus kui ajastu vaimu peegeldaja - sotsiaalsed märksüsteemid.

Moelooming. Komplektide ja kollektsioonide koostamise põhimõtted. Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades. Ideekavand ja selle vormistamine. Ornamentika alused. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitöoeset kavandades. Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamisviisid erinevates tekstiilitehnoloogiates.

Rahvakunst

Kultuuridevahelised seosed, erinevused ja sarnasused. Mitmekultuuriline keskkond.

Sümbolid ja märgid rahvakunstis.

Kudumine, heegeldamine ja tikkimine eesti rahvakunstis. Rahvarõivad. Eesti etnograafiline ornament tänapäevase rõivastuse ja esemelise keskkonna kujundamisel. Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana.

Töö organiseerimine

Töövahendite ja tehnoloogia valik sõltuvalt materjalist ja valmistatavast esemest. Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades. Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle analüüs ja kasutamine. Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi. Iseseisvalt tööjuhendi järgi töötamine.

Oma töö ja selle tulemuse analüüsimine ning hindamine. Töö esitlemine ja eksponeerimine.

Materjalid

Tekstiilkiudained. Keemilised kiud. Tehiskiudude ja sünteetiliste kiudude saamine ning omadused. Tänapäeva käsitöömaterjalid. Mitmesuguste materjalide kooskasutamise võimaluste leidmine.

Tööriigid

Tikkimine. Tutvumine erinevate tikanditega. Tikand loomingulise väljendusvahendina.

Sümbolid ja märgid. Tikandi kavandamine ja loomine arvutiga.

Õmblemine. Kanga kuumniiske töötlemine. Rõivaeseme õmblemine. Mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele. Valitud rõivaeseme õmblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Eseme õmblemise tehnoloogilise järjekorra määramine. Õmblustöö viimistlemine.

Kudumine. Silmuste kahandamine ja kasvatamine. Ringselt kudumine. Kirjamine. Erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine.

Heegeldamine. Tutvumine heegeltehnika loominguliste võimalustega.

Kodundus

Õpitulemused

Õpilane:

teab mitmekülgse toiduvaliku tähtsust oma tervisele;

analüüsib toiduainete toiteväärtust, hindab nende kvaliteeti;

analüüsib menüü tervislikkust ning koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü;

teab toidu valmistamisel toimuvaid muutusi ning oskab neid teadmisi rakendada;

võrdleb erinevate maade rahvustoite ja teab toitumistavasid mõjutavaid tegureid.

arvestab rühmaülesandeid täites kaasõpilaste arvamusi ja hinnanguid;

kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid;
hindab enda huve ja sobivust toiduga seotud elukutseteks või hobideks.
koostab lähtuvalt ürituse sisust menüü ning kujundab ja katab laua;
kujundab kutse ja leiab loomingulisi võimalusi kingituse pakkimiseks;
rõivastub ja käitub ürituse iseloomu kohaselt;
mõistab lauakommete tähtsust meeldiva suhtluskeskkonna loomisel.
tunneb peamisi maitseaineid ja roogade maitsestamise võimalusi;
valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi;
arutleb ja leiab seoseid kodu sisekujunduse ning seal elavate inimeste vahel;
tunneb tarbija õigusi ning kohustusi;
oskab koostada leibkonna eelarvet;

Õppesisu ja -tegevused

Toit ja toitumine

Makro- ja mikrotoitained, nende vajalikkus ning allikad. Lisaained toiduainetes. Toiduainete toitainelise koostise hinnang. Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad.

Toitumisteave meedias -analüüs ja hinnangud.

Toiduallergia ja toidutalumatuse. Taimetoitluse ja dieetide mõju organismile. Toitumishäired.

Eestlaste toit läbi aegade. Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid (asukoht, usk jm). Toiduainete muutused kuumtöötlemisel, toitainete kadu. Mikroorganismid toidus. Toiduainete riknemise põhjused. Hügieeninõuded toiduainete säilitamise korral. Toidu kaudu levivad haigused. Toiduainete säilitamine ja konservimine.

Töö organiseerimine

Meeskonna juhtimine. Suurema projekti korraldamine alates menüü koostamisest, kalkulatsioonist ja praktilise töö organiseerimisest kuni tulemuse analüüsimiseni. Toiduga seonduvad ametid.

Toidu valmistamine

Nüüdisaegsed köögiseadmed, nende kasutamine ja hooldus. Kuumtöötlemise viisid.

Maitseained ja roogade maitsestamine.

Supid. Liha jaotustükid ja lihatoidud. Kalaroad. Soojad kastmed. Kergitusained ja tainatooted. Vormiroad ja vokitoidud. Kuumtöödeldud järeloomad. Rahvustoidud.

Etikett

Koosviibimiste korraldamine. Kutsed ja kingitused. Ideede ja võimaluste leidmine erinevate peolaudade kujundamiseks. Peolaua menüü koostamine.

Rõivastus ja käitumine vastuvõttudel, koduses peolauas, kohvikus ning restoranis.

Kodu korrashoid

Erinevad stiilid sisekujunduses. Toataimede hooldamine. Kodumasinad. Olmekeemia.

Puhastusvahendid, nende omadused ja ohutus. Suurpuhastus.

Tarbijakasvatus

Tarbija õigused ja kohustused. Märgistused toodetel. Ostuotsustuste mõjutamine, reklaami mõju. Teadlik ja säästlik majandamine.

Leibkonna eelarve, tulude ja kulude tasakaal. Laenuid. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs. Kulude planeerimine erijuhtudeks (peod, tähtpäevad jm).

Projektõpe

Õpilane:

teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;
osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;

leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid; suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste töölaseid arvamusi; kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust; väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu

Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel. Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitöid võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt teemaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.

Tehnoloogiaõpetus

Õpitulemused

Õpilane:

väärtustab tehnoloogia eetilisust ning tarbib ressursse keskkonda säästvalt ja jätkusuutlikult; kasutab ülesannet lahendades ainekirjandust ja teabeallikaid; valib toote valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid ning töötlemisviise; õpib leidma tehnilise lahenduse kodustele korrastus- ja remonditöödele; teab töömaailma tänapäevaseid toimimise viise; valmistab omanäolisi tooteid, kasutades erinevaid töötlemisvõimalusi; esitleb ja analüüsib tehtud tööd; teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.

Õppesisu

Tehnoloogia analüüsimine: positiivsed ja negatiivsed mõjud. Eetilised tõekspidamised tehnoloogia rakendamisel. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia.

Materjalide ja nende töötlemise teabe hankimine kirjandusest ja internetist. Töömaailm. Leiutamine ja uuenduslikkus, probleemsete ülesannete lahendamine. Võimaluse korral toodete disainimine arvutiga. Käsi- ja elektrilised tööriistad. Nüüdisaegsed võimalused materjalide töötlemisel ja detailide ühendamisel tooteks.

Kodused korrastus- ja remonditööd. Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.

9. klass

Käsitöö

Disain ja kavandamine

Õpitulemused

valib sobivaid rõivaid, lähtudes nende materjalist, otstarbest, lõikest, stiilist ja oma figuurist; märkab originaalseid ja leidlikke lahendusi esemete ning rõivaste disainis; kavandab isikupäraseid esemeid.

Õppesisu ja -tegevused

Tekstiilid rõivastuses ja sisekujunduses. Rõivastus kui ajastu vaimu peegeldaja - sotsiaalsed märksüsteemid.

Moelooming. Komplektide ja kollektsioonide koostamise põhimõtted. Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades. Ideekavand ja selle vormistamine. Ornamentika alused. Kompositsiooni seaduspärasuste

arvestamine käsitööeset kavandades. Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamisviisid erinevates tekstiilitehnoloogiates.

Rahvakunst

Õpitulemused

kasutab inspiratsiooniallikana etnograafilisi esemeid;
näeb rahvaste kultuuripärandit kui väärtust.

Õppesisu ja -tegevused Kultuuridevahelised seosed, erinevused ja sarnasused. Mitmekultuuriline keskkond. Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana.

Töö organiseerimine

Õpitulemused

arutleb töö ja tehnoloogia muutumise üle ühiskonna arengus;
otsib ülesandeid täites abi nüüdisaegsest teabelevist;
esitleb või eksponeerib oma tööd;
täidab iseseisvalt ja koos teistega endale võetud ülesandeid ning planeerib tööd ajaliselt;
analüüsib enda loomungulisi ja tehnoloogiaalaseid võimeid ning teeb valikuid edasisteks õpinguteks ja hobideks.

Õppesisu ja -tegevused

Nüüdisaegsed tehnoloogilised võimalused ning uudsed võtted rõivaste ja tarbeesemete valmistamisel. Käsitsitöö väärtustamine tarbekunsti osana või isikupärase eneseväljendusena. Töövahendite ja tehnoloogia valik sõltuvalt materjalist ja valmistatavast esemest. Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades. Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle analüüs ja kasutamine. Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi. Iseseisvalt tööjuhendi järgi töötamine. Oma töö ja selle tulemuse analüüsimine ning hindamine. Töö esitlemine ja eksponeerimine. Näituse kujundamine ning virtuaalkeskkonna kasutamine oma töö eksponeerimiseks.

Materjalid

Õpitulemused

võrdleb materjalide valikul nende mõju tervisele;
kombineerib oma töös erinevaid materjale.

Õppesisu ja -tegevused

Tänapäeva käsitöömaterjalid. Mitmesuguste materjalide kooskasutamise võimaluste leidmine.

Tööliigid

Õpitulemused

valib tööeseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid;
kasutab tekstiileset kaunistades erinevaid rahvuslikke tikandimotiive;
valib tööeseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid;
võtab lõikelehelte lõikeid, valib õpetaja abiga sobiva tehnoloogia ja õmbleb endale rõivaeseme;
koob pitsilist pinda ning oskab kududa skeemi järgi;
koob ringselt pitskudet;
leiab loovaid võimalusi kasutada õpitud töövõtteid;
valib tööeseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid;
leiab loovaid võimalusi kasutada õpitud käsitöötehnikaid.

Õppesisu ja -tegevused

Tikkimine. Tutvumine erinevate tikanditega. Tikand loomingulise väljendusvahendina. Sümbolid ja märgid. Tikandi kavandamine ja loomine arvutiga.

Õmblemine. Kanga kuumniiske töötlemine. Rõivaeseme õmblemine. Mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele. Valitud rõivaeseme õmblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Eseme õmblemise tehnoloogilise järjekorra määramine. Õmblustöö viimistlemine.

Kudumine. Silmuste kahandamine ja kasvatamine. Ringselt kudumine. Kirjamine. Erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine.

Heegeldamine. Tutvumine heegeltehnika loominguliste võimalustega. Erinevad heegeltehnikad.

Kodundus

Õpitulemused

Õpilane:

võrdleb erinevate maade rahvustoite ja teab toitumistavasid mõjutavaid tegureid;

arvestab rühmaülesandeid täites kaasõpilaste arvamusi ja hinnanguid;

kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid;

kalkuleerib toidu maksumust;

hindab enda huve ja sobivust toiduga seotud elukutseteks või hobideks;

teab toiduainete kuumtöötlemise viise;

tunneb peamisi maitseaineid ja roogade maitsestamise võimalusi;

valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi;

koostab lähtuvalt ürituse sisust menüü ning kujundab ja katab laua;

rõivastub ja käitub ürituse iseloomu kohaselt;

mõistab lauakommete tähtsust meeldiva suhtluskeskkonna loomisel;

arutleb ja leiab seoseid kodu sisekujunduse ning seal elavate inimeste vahel;

oskab koostada leibkonna eelarvet;

planeerib majanduskulusid eelarve järgi.

Õppesisu ja -tegevused

Toit ja toitumine

Eestlaste toit läbi aegade. Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid (asukoht, usk jm).

Töö organiseerimine

Meeskonna juhtimine. Suurema projekti korraldamine alates menüü koostamisest, kalkulatsioonist ja praktilise töö organiseerimisest kuni tulemuse analüüsimiseni. Toiduga seonduvad ametid.

Toidu valmistamine

Nüüdisaegsed köögiseadmed, nende kasutamine ja hooldus. Kuumtöötlemise viisid.

Maitseained ja roogade maitsestamine. Rahvustoidud.

Etikett

Koosviibimiste korraldamine. Peolaua menüü koostamine. Rõivastus ja käitumine vastuvõttudel, koduses peolauas, kohvikus ning restoranis.

Kodu korrashoid

Erinevad stiilid sisekujunduses.

Tarbijakasvatus

Leibkonna eelarve, tulude ja kulude tasakaal. Laenu. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs. Kulude planeerimine erijuhtudeks (peod, tähtpäevad jm).

Projektõpe

Õpilane:

teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;

osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;

leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannetele ning probleemidele lahendeid;

suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi;

kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;

väärtustab töö tegemist ning analüüsib töö kulgu

Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel.

Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse

valdkonnast. Projektitööd võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste

projektidega ning ülekooliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega. Projektitööd

valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning

teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku,

mille puhul ei eeldata õpilastelt teemaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.

Tehnoloogiaõpetus

Õpitulemused

Õpilane:

väärtustab tehnoloogia eetilistust ning tarbib ressursse keskkonda säästvalt ja jätkusuutlikult;

kasutab ülesannet lahendades ainekirjandust ja teabeallikaid;

valib toote valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid ning töötlemisviise;

õpib leidma tehnilise lahenduse kodustele korrastus- ja remonditöödele;

teab töömaailma tänapäevaseid toimimise viise;

valmistab omanäolisi tooteid, kasutades erinevaid töötlemisvõimalusi;

esitleb ja analüüsib tehtud tööd;

teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.

Õppesisu

Tehnoloogia analüüsimine: positiivsed ja negatiivsed mõjud. Eetilised tõekspidamised

tehnoloogia rakendamisel. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia.

Materjalide ja nende töötlemise teabe hankimine kirjandusest ja internetist. Töömaailm.

Leiutamine ja uuenduslikkus, probleemsete ülesannete lahendamine. Võimaluse korral

toodete disainimine arvutiga. Käsi- ja elektrilised tööriistad. Nüüdisaegsed võimalused

materjalide töötlemisel ja detailide ühendamisel tooteks.

Kodused korrastus- ja remonditööd. Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud

töövõtted.

Tehnoloogiaõpetus

Tehnoloogiaõpetuses:

Õppes teadvustatakse nüüdisaegse tehnoloogia mõtteviise, ideaale ja väärtusi.

Säästvat arengut arvestades omandavad õpilased oskused toime tulla tänapäeva kiiresti

muutuvas tehnoloogiamaailmas.

Õpitakse mõistma ning analüüsima tehnika ja tehnoloogia olemust ning selle osa ühiskonna

arengus.

Õpe suunab siduma mõttetööd ja käelist tegevust ning mõistma koolis õpitava seoseid elukeskkonnaga.

Kodunduse tundides õpitakse tervisliku toitumise põhitõdesid, tasakaalustatud menüü koostamist ja toiduvalmistamist ning arendatakse majandamisoskust.

Analüüsitakse inimeste tarbijakäitumist, väärtustatakse keskkonnasäästlikku, oma õigusi ning kohustusi teadvat tarbijat.

Otsitakse seoseid ja vastuolusid inimeste terviseteadlikkuse ning tegeliku käitumise vahel.

II kooliastmest jagunevad õpilased oma soovide ja huvide põhjal õpperühmadesse, valides õppeaineks kas käsitöö ja kodunduse või tehnoloogiaõpetuse. See võimaldab õpilasel süvendatult tegelda teda huvitava õppeainega. Õpperühmadeks jagunemine ei ole soopõhine.

Õpilased vahetavad vähemalt 10% õppeks õpperühmad. Tehnoloogiaõpetus asendub kodundusega ning käsitöö ja kodundus tehnoloogiaõpetusega.

Nii käsitöö ja kodunduse kui ka tehnoloogiaõpetuse ainekava sisaldavad igal aastal ühe õppeveerandi pikkust ning ühel ajal toimuvat projektitöö osa, mille puhul saavad õpilased kahe õpperühma vahel valida vastavalt huvidele, olenemata sellest, kas nad õpivad tehnoloogiaõpetust või käsitööd ja kodundust.

4. klass

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

klassi õpilane:

mõistab tehnoloogia olemust

tunneb põhilisi materjale ja nende omadusi ning kasutab neid töös otstarbekalt;

teab põhilisi töövahendeid ja töötlemisviise ning oskab neid töös kasutada;

valmistab lihtsaid tooteid;

teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;

järgib väljakujunenud tööalaseid väärtus- ja käitumishoiakuid;

tunneb põhilisi toiduaineid

Õppesisu ja õpitulemused

Tehnoloogia igapäevaelus

Õpitulemused

Õpilane:

mõistab tehnoloogia olemust ja väärtustab tehnoloogilise kirjaoskuse vajalikkust igapäevaelus;

toob näiteid süsteemide, protsesside ja ressursside kohta;

seostab tehnoloogiaõpetust teiste õppeainetega ja eluvaldkondadega;

iseloostab ja võrdleb erinevaid transpordivahendeid ning energiaallikaid;

kirjeldab ratta ja energia kasutamist ajaloos ning nüüdisajal;

kirjeldab inimtegevuse ja tehnoloogia mõju keskkonnale.

Õppesisu ja -tegevused

Tehnoloogia olemus. Tehnoloogiline kirjaoskus ja selle vajalikkus. Süsteemid, protsessid ja ressursid. Tehnoloogia ja teadused. Tehnoloogia, indiviid ja keskkond. Struktuurid ja konstruktsioonid. Transpordivahendid. Energiaallikad.

Disain ja joonestamine

Õpitulemused

Õpilane:

disainib lihtsaid tooteid, kasutades selleks ettenähtud materjale;
märkab probleeme ja pakub neile omanäolisi lahendusi;
osaleb õpilasepäraselt uudse tehnoloogilise protsessi loomises, mis on seotud materjalide valiku ja otstarbeka töötlusviisi leidmisega;
mõistab leiutiste osatähtsust tehnoloogia arengus, teab inseneri elukutse iseärasust ja leiutajate olulisemaid saavutusi.

Õppesisu ja -tegevused

Eskiis. Lihtsa toote kavandamine. Mõõtmed ja mõõtkava. Piltkujutis ja vaated. Disain. Disaini elemendid. Probleemide lahendamine. Toote viimistlemine. Insenerid ja Leiutamine.

Materjalid ja nende töötlemine

Õpitulemused

Õpilane:

tunneb põhilisi materjale, nende olulisemaid omadusi ja töötlemise viise;
valib ja kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töötlusviise, töövahendeid ja materjale;
valmistab lihtsa toote;
analüüsib ja hindab loodud toodet, sh esteetilisest ja rakenduslikust küljest;
annab tehtud ülesande või toote kvaliteedile oma hinnangu;
mõistab ja arvestab kaaslaste erinevaid tööoskuseid;
teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;
väärtustab ja kasutab tervisele ohutuid tööviise;
kasutab materjale säästlikult ning leiab võimalusi nende korduskasutuseks.

Õppesisu ja -tegevused

Materjalide liigid (puit, metall, plastid, elektroonika komponendid jne) ja nende omadused. Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ning töövahendid (tööriistad ja masinad).

Levinumad käsi- ja elektrilised tööriistad. Puur- ja treipink. Materjalide liited.

Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.

Projektitööd

Õpitulemused

Õpilane:

teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;
osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;
leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannete ning probleemide lahendeid;
valmistab üksi või koostöös teistega ülesande või projekti lahenduse;
suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste tööalaseid arvamusi;
kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;
väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet.

Õppesisu ja -tegevused

Igal õppeaastal on ainekavas üks õppeosa, mille korral õpilased saavad vabalt valida õpperühma.

Projektitööd võivad olla nii käsitööst, kodundusest kui ka tehnoloogiaõpetusest. Õpilane saab

valida kahe samaaegse teema vahel. Valikteemad võivad olla nt ehistööd, mudelism jne.

Kodundus

Rühmade vahetusena.

Õpitulemused

Õpilane:

teab tervisliku toitumise põhialuseid;

tunneb põhilisi toiduaineid ja valmistab lihtsamaid toite;

teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötades;

teeb põhilisi korrastustöid;

katab lauda ning peab kinni üldtuntud lauakommetest;

teab jäätmete käsitlemise põhilisi nõudeid.

Õppesisu ja -tegevused

Toiduained. Tervisliku toitumise põhitõed. Hügieeninõuded köögis töötades. Jäätmete

sortimine. Retsepti kasutamine. Lihtsa toidu valmistamine. Külmad joogid. Lauakatmine ning

lauakombed. Puhastus- ja korrastustööd. Rõivaste ja jalanõude hooldamine.

5. klass

Õppeaine sisu 5. klassis

Tehnoloogia igapäevaelus

Tehnoloogiline kirjaoskus ja selle vajalikkus.

Süsteemid, protsessid ja ressursid.

Disain ja joonestamine

Tehniline joonis. Jooned ja nende tähendused. Mõõtmel ja mõõtkava. Piltkujutis ja vaated.

Lihtsa mõõtmestatunud tehnilise joonise koostamine ja selle esitlemine.

Disaini elemendid. Probleemide lahendamine. Toote viimistlemine.

Materjalid ja nende töötlemine

Materjalide liigid (puit, metall, plastid, elektroonika komponendid jne) ja nende omadused.

Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ning töövahendid (tööriistad ja

masinad). Levinumad käsi- ja elektrilisedööriistad. Puur- ja treipink. Materjalide liited.

Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.

Projektitööd

Igal õppeaastal on ainekavas üks õppeosa, mille korral õpilased saavad vabalt valida

õpperühma. Projektitööd võivad olla nii käsitööst, kodundusest kui ka tehnoloogiaõpetusest.

Õpilane saab valida kahe samaaegse teema vahel. Valikteemad võivad olla nt ehistööd, mudelism jne.

Kodundus

Tervisliku toitumise põhitõed. Toiduainete säilitamine. Hügieeninõuded köögis töötades.

Retsepti kasutamine, mõõtühikud. Toiduainete eeltöötlemine, külm- ja kuumtöötlemine.

Makaroniroad ja pudrud. Külmad ja kuumad joogid. Puhastus- ja korrastustööd. Rõivaste ja jalanõude hooldamine.

Õpitulemused 5. klassi lõpus

Tehnoloogia igapäevaelus

Õpilane:

mõistab tehnoloogia olemust ja väärtustab tehnoloogilise kirjaoskuse vajalikkust

igapäevaelus;

seostab tehnoloogiaõpetust teiste õppeainetega ja eluvaldkondadega;
toob näiteid süsteemide, protsesside ja ressursside kohta;

Disain ja joonestamine

Õpilane:

märkab probleeme ja pakub neile omanäolisi lahendusi;
selgitab joonte tähendust joonisel, oskab joonestada jõukohast tehnilist joonist ning seda esitleda;

koostab kolmvaate lihtsast detailist;
teab ja kasutab õpiülesannetes disaini elemente.

Materjalid ja nende töötlemine

Õpilane:

tunneb mõningaid materjale, nende olulisemaid omadusi ja töötlemise viise;
valib ja kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töötlusviise, töövahendeid ja materjale;
suudab valmistada jõukohaseid liiteid;

valmistab mitmesuguseid lihtsaid tooteid (sh mänguasju);
kasutab õppetöös puur- ja treipinki;
analüüsib ja hindab loodud toodet, sh esteetilisest ja rakenduslikust küljest;
annab tehtud ülesande või toote kvaliteedile oma hinnangu;
mõistab ja arvestab kaaslaste erinevaid tööoskusi;
teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;
väärtustab ja kasutab tervisele ohutuid tööviise;
kasutab materjale säästlikult ning leiab võimalusi nende korduskasutuseks.

Projektitööd

Õpilane:

teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;
osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;
leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannete ning probleemide lahendusi;
valmistab üksi või koostöös teistega ülesande või projekti lahenduse;
suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste töölaseid arvamusi;
kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;
väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet.

Kodundus

Õpilane:

teab ja väärtustab tervisliku toitumise põhiluseid;
tunneb põhilisi toiduaineid ja nende omadusi ning valmistab lihtsamaid toite;
teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötades;
teeb põhilisi korrastustöid, sh rõivaste ja jalanõude hooldamist, kasutades selleks sobivaid töövahendeid;
katab lauda ning peab kinni üldtuntud lauakommetest.

Projektid ja praktilised tööd 5. klassis

Puidust, plekist ja plastikust tooted, dünaamilised mänguasjad, ettevalmistatud toorikutest mänguasjad, vestetud tulp, lihtsad elektrilised mänguasjad jne.

6. klass

Õppeaine sisu 6. klassis

Tehnoloogia igapäevaelus

Tehnoloogia, inivid ja keskkond. Struktuurid ja konstruktsioonid. Tehnoloogia ja teadused.

Disain ja joonestamine

Lihtsa mõõtmestatud tehnilise joonise koostamine ja selle esitlemine.

Probleemide lahendamine. Toote viimistlemine. Insenerid ja leiutamine.

Materjalid ja nende töötlemine

Materjalide liigid (puit, metall, plastid, elektroonika komponendid jne) ja nende omadused.

Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ning töövahendid (tööriistad ja masinad). Levinumad käsi- ja elektrilisedööriistad. Puur- ja treipink. Materjalide liited.

Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.

Projektitööd

Igal õppeaastal on ainekavas üks õppeosa, mille korral õpilased saavad vabalt valida õpperühma. Projektitööd võivad olla nii käsitööst, kodundusest kui ka tehnoloogiaõpetusest.

Õpilane saab valida kahe samaaegse teema vahel. Valikteemad võivad olla nt ehistööd, mudelism jne.

Kodundus

Hügieeninõuded köögis töötades. Retsepti kasutamine, mõõtühikud. Toiduainete eeltöötlemine, külm- ja kuumtöötlemine. Magustoidud. Külmad ja kuumad joogid. Puhastus- ja korrastustööd. Tarbijainfo (pakendiinfo, kasutusjuhend jm). Teadlik ja säästlik tarbimine.

Õpitulemused 6. klassi lõpus

Tehnoloogia igapäevaelus

Õpilane:

seostab tehnoloogiaõpetust teiste õppeainetega ja eluvaldkondadega;

kirjeldab inimtegevuse ja tehnoloogia mõju keskkonnale;

valmistab töötavaid mudeleid praktilise tööna;

kirjeldab tehniliste seadmete ja tehnika arenguloo kujunemist ning selle olulisemaid saavutusi;

loob seoseid tehnoloogia arengu ja teadussaavutuste vahel.

Disain ja joonestamine

Õpilane:

selgitab joonte tähendust joonisel, oskab joonestada jõukohast tehnilist joonist ning seda esitleda;

märkab probleeme ja pakub neile omanäolisi lahendusi;

osaleb õpilasepäraselt uudse tehnoloogilise protsessi loomises, mis on seotud materjalide valiku ja otstarbeka töötlusviisi leidmisega;

mõistab leiutiste osatähtsust tehnoloogia arengus, teab inseneri elukutse iseärasust ja leiutajate olulisemaid saavutusi.

Materjalid ja nende töötlemine

Õpilane:

tunneb põhilisi materjale, nende olulisemaid omadusi ja töötlemise viise;

valib ja kasutab eesmärgipäraselt erinevaid töötlusviise, töövahendeid ja materjale;

suudab valmistada jõukohaseid liiteid;

valmistab mitmesuguseid lihtsaid tooteid (sh mänguasju);

kasutab õppetöös puur- ja treipinki;

analüüsib ja hindab loodud toodet, sh esteetilisest ja rakenduslikust küljest;
annab tehtud ülesande või toote kvaliteedile oma hinnangu;
mõistab ja arvestab kaaslaste erinevaid tööoskusi;
teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;
väärtustab ja kasutab tervisele ohutuid tööviise;
kasutab materjale säästlikult ning leiab võimalusi nende korduskasutuseks.

Projektitööd

Õpilane:

teadvustab end rühmatöö, projektitöö ja teiste ühistöös toimuvate tegevuste liikmena;
osaleb aktiivselt erinevates koostöö- ja suhtlusvormides;
leiab iseseisvalt ja/või koostöös teistega ülesannete ning probleemide lahendeid;
valmistab üksi või koostöös teistega ülesande või projekti lahenduse;
suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja arvestab teiste töölaseid arvamusi;
kujundab, esitleb ja põhjendab oma arvamust;
väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet.

Kodundus

Õpilane:

teab ja väärtustab tervisliku toitumise põhialuseid;
tunneb põhilisi toiduaineid ja nende omadusi ning valmistab lihtsamaid toite;
teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötades;
teeb põhilisi korrastustöid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid;
katab lauda ning peab kinni üldtuntud lauakommetest;
teab jäätmete käsitlemise ja keskkonnahoiu põhilisi nõudeid.

Projektid ja praktilised tööd 6. klassis

Puidust, plekist ja plastikust tooted, dünaamilised mänguasjad (sõiduk), lihtsad elektrilised mänguasjad jne.

7. klass

Õpitulemused

7. klassi õpilane:

valib toote valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid ja töötlemisviise ning kasutab selle kohta vajalikku teavet ainealasest kirjandusest ja internetist;
käsitleb ohutult käsi- ja elektrilisi tööriistu ning materjale,
kasutab ressursse keskkonda säästvalt ning jätkusuutlikult;
genereerib ideid, rakendab neid loovalt tooteid luues ja täiustades ning mõistab iseenda osaluse tähtsust tehnoloogiat kasutades;
mõistab tehnoloogilise protsessi ajal asetleidvaid muutusi;
hindab tulemuse kvaliteeti;
teadvustab ja rakendab loodusteaduste võimalusi praktilistes tegevustes;
kujundab oma positiivsed väärtushinnangud;
väldib ning hindab võimalikke ohte töös;
teeb tervislikke toiduvalikuid, väärtustab tervislikke eluviise ning toimib vastutustundliku tarbijana.

Õppesisu ja -tegevused

Tehnoloogia igapäevaelus

Õpitulemused

Õpilane:

kirjeldab ja analüüsib inimtegevuse mõju loodusele ning keskkonnale;
mõistab iseenda osaluse olulisust tehnoloogilistes protsessides tulevikus ja vastutust nende eetilise kujundamise eest;
teadvustab ressursside piiratud hulka ning tarbib ressursse säästvalt ja jätkusuutlikult;
oskab oma tegevust planeerida;
iseloomustab tänapäevast tootmisprotsessi, kirjeldab selle toimimist ning terviklikkust;
teadvustab tehnoloogia ja inimese vastastikust mõju ning analüüsib tehnoloogia uuenduslikke arenguväljavaateid.

Õppesisu ja -tegevused

Tehnoloogia analüüsimine: positiivsed ja negatiivsed mõjud. Eetilised tõekspidamised tehnoloogia rakendamisel.

Ressursside säästlik tarbimine. Tooraine ja tootmine. Töö planeerimine.

Tehnoloogilise maailma tulevikuperspektiivid.

Disain ja joonestamine

Õpitulemused

Õpilane:

planeerib ülesande ja disainib toote ning esitleb seda võimaluse korral arvutiga;
lahendab probleemülesandeid,
teab ja kasutab toodete erinevaid viimistluse võimalusi;
teab ja kasutab pinnakatete omadusi ja kasutusvõimalusi;
arvestab ergonoomia ja ornamentika põhireegleid ning oskab neid töös rakendada;
loeb skeeme;
joonestab jõukohast tehnilist joonist, vormistab ja esitleb joonist või skeemi.

Õppesisu ja -tegevused

Leiutamine ja uuenduslikkus. Tehnilist taipu arendavate ja probleemülesannete lahendamine.

Viimistlemine ja pinnakatted. Ergonoomia. Ornamentika. Toodete disainimine.

Joonise vormistamine ja esitlemine. Skeemid. Leppelisused ja tähised tehnilistel joonistel.

Ristlõiked ja lõiked.

Materjalid ja nende töötlemine

Õpitulemused

Õpilane:

leiab teavet materjalide, nende omaduste ja töötlemise kohta, hangib ja kasutab ainealast teavet kirjandusest ning internetist;
analüüsib materjalide omadusi, töötlemise viise ning kasutamise võimalusi, sünteesib uusi teadmisi;
kasutab toodet valmistades mitmesuguseid töövahendeid;
valib sobivaima töötlusviisi;
tunneb ja kasutab töötlemisel masinaid ning mehhanisme;
valmistab omanäolisi tooteid, tunneb ja kasutab mitmeid liitevõimalusi;
kujundab välja oma positiivsed väärtushinnangud ja kõlbelised tööharjumused;

teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid, kasutab ohutult masinaid ning töövahendeid.

Õppesisu ja -tegevused

Materjalide ja nende töötlemise kohta teabe hankimise võimalused kirjandusest ning internetist.

Tänapäevased materjalide töötlemise viisid. Käsi- ja elektrilised tööriistad. Masinad ja mehhanismid.

Arvuti ja materjalide töötlemise ühildamise võimalused. Optimaalse töötlusviisi valimine. Toodete liitevõimaluste kasutamine. Nüüdisaegsed võimalused materjalide töötlemisel ja detailide ühendamisel tooteks. Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.

Projektitööd

Õpitulemused

Õpilane:

organiseerib paindlikult ühistööd, planeerib ajakava ja oskab jaotada tööülesandeid;

teeb ülesandeid täites aktiivselt koostööd kaasõpilastega;

suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega (nt meili teel jne), et saada vajalikku infot, seda analüüsida, kriitiliselt hinnata ja tõlgendada;

valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse;

väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet;

mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust ning kasutab infot kooskõlas kehtivate seaduste ja normidega.

Õppesisu ja -tegevused

Igal õppeaastal on ainekavas üks õppeosa, mille korral õpilased saavad vabalt valida õpperühma. Valikteemad ja projektid võivad olla nii käsitööst, kodundusest kui ka tehnoloogiaõpetusest. Õpilane saab valida kahe samaaegse teema vahel. Valikteemad võivad olla nt ehistööd, mudelism jne.

Kodundus

Rühmade vahetusena.

Õpitulemused

Õpilane:

teeb tervislikke toiduvalikuid ning koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü;

kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid;

valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi;

kalkuleerib toidu maksumust;

tuleb toime koduse majapidamisega ning käitub teadliku tarbijana.

Õppesisu ja -tegevused

Toiduainete toitainelise koostise hinnang. Menüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest.

Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad. Toitumisteave meedias – analüüs ja hinnangud. Aedviljatoidud ja supid. Kala- ja lihatoidud. Käitumine peolauas.

Puhastusvahendid ja nende omadused. Kodumasinad. Looduslikud ja sünteetilised

tekstiilmaterjalid, nende valiku ning sobivuse põhimõtted rõivastuses. Hooldusmärgid.

Tarbija õigused ja kohustused.

8. klass

Õppeaine sisu 8. klassis

Tehnoloogia igapäevaelus

Tehnoloogia analüüsimine: positiivsed ja negatiivsed mõjud. Eetilised tõekspidamised tehnoloogia rakendamisel. Põllumajandus-, meditsiini- ja biotehnoloogia. Töömaailm ja töö planeerimine. Tooraine ja tootmine. Tehnoloogilise maailma tulevikuperspektiivid.

Disain ja joonestamine

Leiutamine ja uuenduslikkus. Tehnilist taipu arendavate ja probleemülesannete lahendamine. Viimistlemine ja pinnakatted. Toodete disainimine arvutiga. Joonise vormistamine ja esitlemine. Skeemid. Leppelisused ja tähised tehnilistel joonistel.

Materjalid ja nende töötlemine

Materjalide ja nende töötlemise kohta teabe hankimise võimalused kirjandusest ning internetist. Tänapäevased materjalide töötlemise viisid. Käsi- ja elektrilised tööriistad. Masinad ja mehhanismid. Arvuti ja materjalide töötlemise ühildamise võimalused (CNC-tööpingid). Optimaalse töötlusviisi valimine. Toodete liitevõimaluste kasutamine. Nüüdisaegsed võimalused materjalide töötlemisel ja detailide ühendamisel tooteks. Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.

Projektitööd

Igal õppeaastal on ainekavas üks õppeosa, mille korral õpilased saavad vabalt valida õpperühma. Valikteemad ja projektid võivad olla nii käsitööst, kodundusest kui ka tehnoloogiaõpetusest. Õpilane saab valida kahe samaaegse teema vahel. Valikteemad võivad olla nt ehistööd, mudelism jne.

Kodundus

Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad www.ampser.ee ja www.toitumine.ee. Toitumisteave meedias – analüüs ja hinnangud. Kala- ja lihatoitud. Käitumine peolauas, kohvikus, restoranis. Puhastusvahendid ja nende omadused. Kodumasinad. Ruumide kujundamine, mööbel ja kunst kodus. Looduslikud ja sünteetilised tekstiilmaterjalid, nende valiku ning sobivuse põhimõtted rõivastuses ja sisekujunduses. Hooldusmärgid.

Õpitulemused 8. klassi lõpus

Tehnoloogia igapäevaelus

Õpilane:

kirjeldab ja analüüsib inimtegevuse mõju loodusele ning keskkonnale;
mõistab iseenda osaluse olulisust tehnoloogilistes protsessides tulevikus ja vastutust nende eetilise kujundamise eest;

teab mõningaid põllumajandus-, meditsiini- ja biotehnoloogia kasutusvõimalusi;
oskab oma tegevust planeerida, orienteerub töömaailmas.

Disain ja joonestamine

Õpilane:

planeerib ülesande ja disainib toote ning esitleb seda võimaluse korral arvutiga;
lahendab probleemülesandeid,

teab ja kasutab toodete erinevaid viimistluse võimalusi;

teab ja kasutab pinnakatete omadusi ja kasutusvõimalusi;

joonestab jõukohast tehnilist joonist, vormistab ja esitleb joonist või skeemi.

Materjalid ja nende töötlemine

Õpilane:

leiab teavet materjalide, nende omaduste ja töötlemise kohta, hangib ja kasutab ainealast teavet kirjandusest ning internetist;

analüüsib materjalide omadusi, töötlemise viise ning kasutamise võimalusi, sünteesib uusi teadmisi;

kasutab toodet valmistades mitmesuguseid töövahendeid, võimaluse korral CNC-tööpink, valib sobivaima töötlusviisi;

tunneb ja kasutab töötlemisel masinaid ning mehhanisme;

valmistab omanäolisi tooteid, tunneb ja kasutab mitmeid liitevõimalusi;

kujundab välja oma positiivsed väärtushinnangud ja kõlbelised tööharjumused;

teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid, kasutab ohutult masinaid ning töövahendeid.

Projektitööd

Õpilane:

organiseerib paindlikult ühistööd, planeerib ajakava ja oskab jaotada tööülesandeid;

teeb ülesandeid täites aktiivselt koostööd kaasõpilastega;

suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega (nt meili teel jne), et saada vajalikku infot, seda analüüsida, kriitiliselt hinnata ja tõlgendada;

valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse;

väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet;

mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust ning kasutab infot kooskõlas kehtivate seaduste ja normidega.

Projektitöödega saavad õpilased valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel. Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka

kodunduse valdkonnast. Projektitöid võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekooliliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt teemaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.

Kodundus

Õpilane:

teeb tervislikke toiduvalikuid ning koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü;

veebipõhiseid toitumisprogramme kasutades oskab arvutada enda päevase energiavajaduse;

kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid;

valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi;

kalkuleerib toidu maksumust;

tuleb toime koduse majapidamise ja pere eelarvega ning käitub teadliku tarbijana.

Projektid ja praktilised tööd 8. klassis

Puidust ja plastikust tooted, lihtsad elektrilised mänguasjad jne.

9. klass

Õppeaine sisu 9. klassis

Tehnoloogia igapäevaelus

Tehnoloogia analüüsimine: positiivsed ja negatiivsed mõjud. Eetilised tõekspidamised tehnoloogia rakendamisel. Töömaailm ja töö planeerimine. Tooraine ja tootmine.

Tehnoloogilise maailma tulevikuperspektiivid.

Disain ja joonestamine

Leiutamine ja uuenduslikkus. Tehnilist taipu arendavate ja probleemülesannete lahendamine.

Viimistlemine ja pinnakatted. Toodete disainimine arvutiga. Joonise vormistamine ja esitlemine. Skeemid. Leppelisused ja tähised tehnilistel joonistel. Ristlõiked ja lõiked.

Koostejoonis. Ehitusjoonised.

Materjalid ja nende töötlemine

Materjalide ja nende töötlemise kohta teabe hankimise võimalused kirjandusest ning internetist. Tänapäevased materjalide töötlemise viisid. Käsi- ja elektrilised tööriistad. Masinad ja mehhanismid. Arvuti ja materjalide töötlemise ühildamise võimalused (CNC-tööpingid). Optimaalse töötlusviisi valimine. Toodete liitevõimaluste kasutamine.

Nüüdisaegsed võimalused materjalide töötlemisel ja detailide ühendamisel tooteks.

Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemises, ohutud töövõtted.

Projektitööd

Igal õppeaastal on ainekavas üks õppeosa, mille korral õpilased saavad vabalt valida õpperühma. Valikteemad ja projektid võivad olla nii käsitööst, kodundusest kui ka tehnoloogiaõpetusest. Õpilane saab valida kahe samaaegse teema vahel. Valikteemad võivad olla nt ehistööd, mudelism jne.

Kodundus

Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest.

Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad www.ampser.ee ja www.toitumine.ee.

Toitumisteave meedias – analüüs ja hinnangud. Kõpsetised ja vormiroad. Käitumine peolauas, kohvikus, restoranis. Tarbija õigused ja kohustused. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs.

Õpitulemused 9. klassi lõpus

Tehnoloogia igapäevaelus

Õpilane:

kirjeldab ja analüüsib inimtegevuse mõju loodusele ning keskkonnale;

mõistab iseenda osaluse olulisust tehnoloogilistes protsessides tulevikus ja vastutust nende eetilise kujundamise eest;

oskab oma tegevust planeerida, orienteerub töömaailmas ja teab oma eelistusi eneseteostuseks sobiva elukutse/ameti valikul;

iseloomustab tänapäevast tootmisprotsessi, kirjeldab selle toimimist ning terviklikkust;

teadvustab tehnoloogia ja inimese vastastikust mõju ning analüüsib tehnoloogia uuenduslikke arenguväljavaateid.

Disain ja joonestamine

Õpilane:

planeerib ülesande ja disainib toote ning esitleb seda võimaluse korral arvutiga;

lahendab probleemülesandeid,

teab ja kasutab toodete erinevaid viimistluse võimalusi;

teab ja kasutab pinnakatete omadusi ja kasutusvõimalusi;

loeb skeeme, lihtsat kooste- ja ehitusjoonist;
joonestab jõukohast tehnilist joonist, vormistab ja esitleb joonist või skeemi.

Materjalid ja nende töötlemine

Õpilane:

leiab teavet materjalide, nende omaduste ja töötlemise kohta, hangib ja kasutab ainealast teavet kirjandusest ning internetist;
analüüsib materjalide omadusi, töötlemise viise ning kasutamise võimalusi, sünteesib uusi teadmisi;
kasutab toodet valmistades mitmesuguseid töövahendeid, võimaluse korral CNC-tööpink, valib sobivaima töötlusviisi;
tunneb ja kasutab töötlemisel masinaid ning mehhanisme;
valmistab omanäolisi tooteid, tunneb ja kasutab mitmeid liitevõimalusi;
kujundab välja oma positiivsed väärtushinnangud ja kõlbelised tööharjumused;
teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid, kasutab ohutult masinaid ning töövahendeid.

Projektitööd

Õpilane:

organiseerib paindlikult ühistööd, planeerib ajakava ja oskab jaotada tööülesandeid;
teeb ülesandeid täites aktiivselt koostööd kaasõpilastega;
suhtleb töö asjus vajaduse korral kooliväliste institutsioonidega (nt meili teel jne), et saada vajalikku infot, seda analüüsida, kriitiliselt hinnata ja tõlgendada;
valmistab üksi või koostöös teistega ülesandele või projektile lahenduse;
väärtustab töö tegemist, sh selle uurimist ja omandatud tagasisidet;
mõistab info kriitilise hindamise vajalikkust ning kasutab infot kooskõlas kehtivate seaduste ja normidega.

Projektitöödega saavad õpilased valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel. Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitöid võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekoolliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt teemaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.

Kodundus

Õpilane:

teeb tervislikke toiduvalikuid ning koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü;
veebipõhiseid toitumisprogramme kasutades oskab arvutada enda päevase energiavajaduse;
kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid;
valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi;
kalkuleerib toidu maksumust;
tuleb toime koduse majapidamise ja pere eelarvega ning käitub teadliku tarbijana.

Projektid ja praktilised tööd 9. klassis

Puidust, pükist ja plastikust suuremamahulised tooted.

Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Tehnoloogia ainevaldkond toetub teistes õppeainetes omandatud teadmiste, pakkudes võimalusi jõuda praktilistes tegevustes äratundmiseni, et teadmised on omavahel seotud ning rakendatavad praktilises elus. Abstraktsele analüüsile lisanduvad nägemise, kompimise ja katsetamise võimalused ning silmaga nähtav tulemus. Aineprojektid lubavad siduda aine eri valdkondi, luua ainevaldkonnasiseseid seoseid ning seoseid teiste õppeainetega.

Suhtluspädevus (sh võõrkeeltepädevus). Teavet kogudes areneb õpilase funktsionaalne kirjaoskus ning täieneb tema tehnoloogiasõnavara. Oma tööd esitledes ja valikuid põhjendades saadakse esinemiskogemusi ning areneb väljendusoskus. Tööülesannete ning projektide tarvis materjali ja teabe otsimine ning uurimine aitab kaasa võõrkeelte omandamisele.

Matemaatikapädevus. Tehnoloogiaainetes kasutab õpilane oma töös loogilist mõtlemist ning

matemaatilisi teadmisi. Õpilase arvutustel ja mõõtmistel on praktiline tagajärg, vigu (ja nende tagajärgi) märgatakse kohe, analüüs ning paremate lahenduste leidmine on paratamatus.

Loodusteaduslik pädevus. Töötamine erinevate looduslike ja tehismaterjalidega eeldab tutvumist nende materjalide omadustega. Tehnoloogiaõpetuses ja kodunduses puutub õpilane otseselt kokku mitmete keemiliste ja füüsikaliste protsessidega.

Sotsiaalne pädevus. Tehnika ja tehnoloogia arengu tundmine, arengu põhjuste teadvustamine ja edasiste arengusuundade mõistmine aitab kaasa inimühiskonna arengu tunnetamisele.

Ühiselt töötades õpitakse teisi arvestama, käitumisreegleid järgima ning oma arvamusi kaitsma. Tutvumine eri maade kultuuritraditsioonide ja nende kujunemise põhjustega aitab mõistvalt suhtuda teistesse rahvustesse.

Kunstipädevus. Erinevate esemete disainimine ning valmistamine pakub õpilastele loomingulise eneseväljenduse võimalusi. Õpitakse hindama uudseid ja isikupäraseid lahendusi ning märkama esemete disaini funktsionaalsust ja seoseid kunstiloomingu ning kultuuritaustaga.

Tervise ja kehakultuuri pädevus. Praktilistes ülesannetes kinnistub terviseteadlik käitumine,

ergonoomika põhimõtete arvestamine ning tervisliku toitumise ja sportliku eluviisi väärtustamine.